

Elokuvien ja tv-sarjojen jatkuvuusvirheet

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelman tutkintotyö
Kuvauksen suuntaus
Syksy 2008
Hanna Hurri

OPINNÄYTTEEN TIIVISTELMÄ

Hanna Hurri

Elokvien ja tv-sarjojen jatkuvuusvirheet

Joulukuu 2008

19 sivua + liitteet

Tampereen ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Kuvaus

Lopputyön muoto: kirjallinen

Lopputyön ohjaaja: Ilkka Järvinen

Avainsanat: elokuva

Klaffivirheiden eli elokuvan jatkuvuusvirheiden estäminen on yksi tärkeimmistä kuvaussihteerin töistä. Klaffivirhe voi vaikuttaa moneen asiaan riippuen aivan virheen koosta ja tyylistä. Pahimmassa tapauksessa klaffivirhe pilaa elokuvanautinnon. Kysymysten asettelu opinnäytteen kirjallisessa osuudessa oli varsin yksinkertainen: mikä on klaffivirhe, miten se vaikuttaa katsojaan, kuinka ne voidaan korjata ja kuinka niitä voidaan välttää. Opinnäytteen projektiosuuteen kuuluu kolme elokuvaa: Loimu lohikäärmeen lorupuuhat, On helppoo olla nuori ja Rotsi.

THESIS SUMMARY

Hanna Hurri

Movies and TV series continuity errors

December 2008

19 pages + appendixes

TAMK University of Applied Sciences

Media Programme

Area of specialisation: Video and Cinematography

Type of Final Project: Written

Thesis supervisor: Ilkka Järvinen

Keywords: Movie

Abstract:

To avoid clapperboard errors, or the movie continuity errors, is one of the most important tasks in a script supervisor's work. A clapperboard error can affect many things, depending on the exact style and size of the error. In extreme cases, clapperboard errors ruin the movie experience. The questions in the thesis were pretty simple: what are clapperboard errors, how they affect the viewer, how they can be repaired, and how they can be avoided. The project part of the thesis includes three films.

Sisällys

1 Johdanto.....	4
2 Mikä on klaffivirhe	5
3 Eroon klaffivirheistä	7
3.1 Apuvälineitä klaffivirheiden välttämiseksi	9
5 Klaffivirheiden vaikutus katsojaan.....	13
6 Omakohtaiset kokemukset	15
6.1 Loimu Lohikäärme.....	15
6.2 On helppoo olla nuori.....	16
6.3 Rotsi.....	16
7 Yhteenveto	18
Lähteet	19
Liitteet	20

1 Johdanto

Klaffivirheiden eli, elokuvan jatkuvuusvirheiden estäminen on yksi tärkeimmistä kuvaussihteerin töistä. Klaffivirhe voi vaikuttaa moneen asiaan riippuen aivan virheen koosta. Itse olen joutunut elokuvan ohjaajana tilanteeseen, jossa kuvaleikkaus on jouduttu muuttamaan vastoin suunnitelmia, koska elokuvan seuraaminen on merkityksellisesti häiriintynyt klaffivirheen vuoksi. Olen myös itse ohjannut elokuvan jossa on tahallisesti tehty klaffivirheitä leikkauspöydällä, koska näin elokuvasta ollaan saatu toimivampi. Ne eivät varsinaisesti siis ole klaffivirheitä, mutta ulkopuolisen silmin voivat näyttää siltä. Halusin pohtia, kuinka suuresti klaffivirheet vaikuttavat elokuvan uskottavuuteen ja milloin niitä on jopa asiallista tehdä. Kuitenkin pääpöytä pitää muistaa se, että ne ovat aina virheitä joita kuvaussihteerin on vartioitava tarkasti kuvauksissa, koska ne voivat halventaa elokuvaa katsojan silmissä.

Käsittelen jatkuvuuden seuraamista pääpiirteittäin, koska jokaisella kuvaussihteerillä ja jatkuvuuden kanssa tekemisissä olevalla työryhmän jäsenellä on oma tapansa työskennellä.

Varsinaisena tausta-aineistona käytin kahta eri kirjaa ja internetin keskustelupalstoja sekä tv-sarjan kuvauksia, joissa tätä tekstiä kirjoittaessani olen työharjoittelussa. Tärkeimmäksi tukipilariksi koin Pat. P. Millerin kirjan (1999), jossa hän kirjoittaa monen työvuoden kokemuksella kuvaussihteerin työstä ja erityisesti jatkuvuuden seuraamisesta. Mitään varsinaisesti uutta tietoa ei kumpikaan kirjoista minulle antanut, mutta sain niistä tukea näkemykselleni.

Pääkysymykseni on varsin yksinkertainen: mikä on klaffivirhe, miten se vaikuttaa katsojaan, kuinka se voidaan korjata ja kuinka niitä voidaan välttää.

Halusin käsitellä aihetta niin, että äitinikin ymmärtäisi mistä klaffivirheissä on kysymys. Jatkuvuuden seuraaminen käydään läpi lyhyesti ja ytimekkäästi ilman turhaa jaarittelua ja hienoa sanastoa.

2 Mikä on klaffivirhe

Elokuvia tai tv-sarjoja ei juuri koskaan kuvata käsikirjoituksen mukaan kronologisessa järjestyksessä. Tämä ei ole mahdollista näyttelijöiden aikataulujen ja muiden töiden takia, ja myös kuvauspaikat ja kalusto määräävät aikataulun laatimisessa. Yhteen kohtaukseen tarvitaan useita kuvakokoja ja useampia ottoja. Usein kohtauksesta kuvataan master-otto, joka tarkoittaa sitä, että kuvassa käydään kaikki kohtauksen tapahtumat läpi. Saman kohtauksen muissa kuvissa ja otoissa liikkeiden ja siirtymien pitää tapahtua samalla tavalla kuin master-otossa. Nämä ovat osa tekijöistä jotka mahdollistavat klaffivirheet, jatkuvuusvirheet.

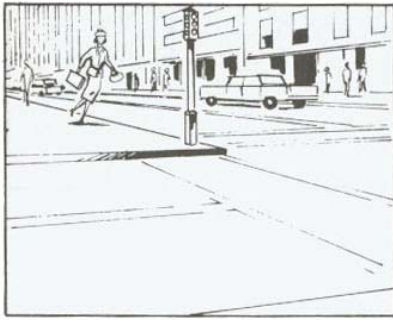
Kaikessa yksinkertaisuudessaan klaffivirheet ovat hypähdyksiä, jotka hämärtävät katsojan ajan ja paikan tajua. Elokuvan kohtauksen tapahtumissa, lavastuksessa tai puvustuksessa ei saa olla ristiriitaisuuksia. Otetaan esimerkiksi muki: laajassa kuvassa mies juo kahvia sinisestä mukista, lähikuvassa muki onkin keltainen. Esimerkki kaksi: naisella on sotkuiseksi tupeerattu tukka, leikatessa lähikuvaan saman kohtauksen sisällä naisen tukka onkin juuri harjatun näköinen.

Klaffivirheet voivat olla myös kuvauksellisia tai valollisia hypähdyksiä. Aika tai paikka eivät vaihdu, mutta valon värilämpötila vaihtuu, valon voimakkuus tai suunta vaihtuu. Kuvalliset klaffivirheet näkyvät liian pieninä kuvakoon muutoksina. Tämä asia voidaan korjata yleensä leikatessa, kuvat, joissa on liian pieni kokoero, jätetään käyttämättä. Näin vältymme eriskummallisilta nytkähdyksiltä kesken kohtauksen.

Kuvauksissa jatkuvuutta seuraa kuvaussihteeri, jota Yhdysvalloissa ennen kutsuttiin nimellä "continuity girl". Tätä nykyä nimeä ei enää käytetä, koska sitä pidetään epäkorrektina.

Figure 12.5

Covering Wrong Action

Frame 1

Frame 2

Frame 3

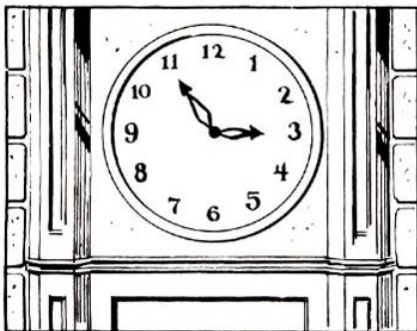
Frame 4

Frame 5

Frame 6

Frame 7

Frame 8

Selkeä klaffivirhe, naisen laukut vaihtavat paikkaa.

Kuva 1: Avril Rowlands, The continuity Handbook (1994)

3 Eroon klaffivirheistä

3.1. Ennakointi

Käsikirjoitus on syytä purkaa huolella. Käsikirjoituksen purulla selviää tuotannon koko ja käsikirjoituksen toteuttamismahdollisuudet. Purussa eritellään muunmuassa: aika, paikka, tapahtumat, näyttelijät, avustajien tarve, puvustus, rekvisiitta.

Käsikirjoituksen avulla voit ennakoida tulevia asioita joihin kuvauksissa kannattaa eritoten keskittyä.

Otetaan yksinkertainen esimerkki lyhytelokuvan Matkalaukkulapsi käsikirjoituksesta:

4. INT. LENTOKENTTÄ PÄIVÄ AINO, VAARI

Edellisen kohtauksen perhe on kadonnut aulasta. Aulassa jatkuu kiivas hyörinä Ainin ympärillä, joka näyttää yhä uponneen ajatuksiinsa.

VAARI (75) kävelee reippaasti kohti keskelle aulaa uneksimaan jäänyttä Ainoa.

VAARI

Aino?

Käsikirjoituksesta sinulle selviää heti kohtauksessa esiintyvät henkilöt, aika ja paikka sekä että tämä kohtaus on suoraa jatkumoa edelliseen kohtaukseen. Tällöin tiedät jo ennakkoon tarkkailla esim. Ainin liikkeitä, matkalaukkua, avustajia, valoa, laittaa merkille kohdan johon Aino aiemmassa kohtauksessa kävelee ja mitä siinä kuvassa näkyy.

"First and foremost read the script. Read it, read it, read it again. Become thoroughly familiar with the story line and the characters" (Miller 1999, sivu 19)

Minulla on tapana lukea läpi seuraavana päivänä kuvattavat kohtaukset vielä edellisenä iltana, jotta ne olisivat tuoreessa muistissa, ja jos ne ovat jatkumoa aiemmille tapahtumille, niin katson myös yleensä merkintäni sen kohtauksen huomioitavista asioista.

Alleviivaa kohtausten päätapahtumia ja tunteiden kuvauksia mikäli tällaisia on kirjoitettu. Päätapahtumia ovat esim., tappelu, suutelu, kirjan lukeminen, tupakan poltto jne.

"The underscored over action in your designated color on the page will instantly alert you to the overall activity in the scene, and will be helpful when shooting fast and under the pressure." (Miller 1999, sivu 23)

Kuvausaikatauluun on hyvä merkata harvinaisemmat esineet ja kohtauksessa näkyvät kulkuvälineet. Näin ne ovat helposti muistettavissa. Kuvausaikataulusta selviää myös, kuvattavat kohtaukset, aika, paikka ja kaikki muu kuvausten kannalta oleellinen. (ks. liite callsheet Sivutyö)

Ennen kuvausta suunnitellaan näyttelijöiden sijainti ja kulkusuunnat, kameran sijainti ja liikkeet sekä valojen sijainti ja suuntaus. Joskus näiden ennakkosuunnittelussa käytetään pohjapiirrustusta. Tällöin kuvausihteerikin tietää ennakkoon jo liikkeiden suunnat, ja näin näyttelijöiden toiminnan seuraaminen helpottuu. Tietysti itse lokaatiossa paikat voivat vielä muuttua.

Aikataulua laatiessa on hyvä ottaa jo valmiiksi huomioon sää ja vuodenajat. Joskus paistaa aurinko ja välillä myrskyää vettä tai jopa lunta. Nämä ovat etenkin pitkää sarjaa tehdessä ongelmana. Yhtä jaksoa saatetaan kuvata eri kuukausina. Myös syksyllä kuvattavissa elokuvissa on jouduttu tilanteeseen, jolloin on lumi satanut maahan aiemmin kuin normaalisti ja kuvaukset ovat jouduttu perumaan, koska elokuvassa kuului olla syksy. Säättä et voi määrätä tai ennustaa, mutta hieman voit tätäkin asiaa ennakoida maalaisjärkeä käyttäen ja sään tilannetta seuraten, jo aikataulua laatiessakin.

3.1 Apuvälineitä klaffivirheiden välttämiseksi

Jatkuvuuden seuraamiseen on hyvä käyttää erinäisiä apuvälineitä sillä ihmisen muisti ei ole pettämätön eikä loppumaton.

Digitaalikamerat ovat paras väline tallentaa oikeastaan kaikki kohtauksessa näkyvä kuten asut, maski ja lavasteet. Kuvaustilanteesta on hyvä ottaa aina kaksi kuvaa, juuri ennen kameran käymistä ja toinen ohjaajan kiitoksen jälkeen.

Klaffikirjanpito on paras työväline jatkuvuuden tarkkailuun. Klaffikirja koostuu yleensä käsikirjoituksesta, asujen valokuvista, vuorokauden ajoista ja kohtausten numeroista. Klaffikirjanpito tehdään kronologisesti eli aikajärjestyksessä, käsikirjoituksen mukaisesti. Kirjanpito valmistellaan tuotannon esivalmisteluvaiheessa ja kuvausten aikana se täyttyy kuvista ja tekstistä. Digi-kuvia on hyvä tulostaa ja joko liimata kuvat vihkoon tai mapittaa tulostettu sivu. Näin voit helposti tarkistaa jatkuvuuden. Tätä tapaa suosittelisin erityisesti puvustajille ja maskeeraajille, joista monet tätä käyttävätkin. Tämä ei helpota vain omaa työtäsi, vaan jos sairastut, niin sijaisesi on helpompi paikata sinua kun hänellä on selkeät ohjeet ja kuvia joista seurata jatkuvuutta.

Klaffikirjanpitoon on muitakin tapoja. Monet tekevät merkintänsä suoraan käsikirjoitukseen, liittävätkin siihen kuvia ja kuvailevat asuja. Kuvaussihteerit tekevät yleensä muistiinpanonsa suoraan käsikirjoitukseen samalla kun sitä kuvauksen aikana lukevat. (ks liite klaffikirjanpito/kuvat)

Kuvanauhalla tarkastaminen on myös yksi tapa seurata jatkuvuutta. Tämä on myös varmin tapa välttyä kömmähdyksiltä, mutta suuremmissa määrin aikaa vievä. Kuvitellaan, jos tarkastaisit jokaisen asian nauhalta, niin sinulla kuluisi aikaa oikean kohdan etsimiseen useita minuutteja ja oikean kohdan takaisin kelaamiseen toiset minuutit. Tällä tapaa myös altistutaan sille, että jos ei muistetakaan kelata nauhaa takaisin oikealle kohdalle, niin saatetaan kuvata jo kuvatun materiaalin päälle, jolloin ne kohdat jouduttaisiin kuvaamaan uudelleen. Tarkasta tapahtumien kulku siis kuvanauhalla vain äärimmäisissä tilanteissa.

Kuvaussihteerille paras paikka kuvauksissa on kameran välittömässä läheisyydessä tai monitorin ääressä. Hänen tulee nähdä näyttelijöiden liikkeet oton aikana sekä mahdollinen rekvisiitta. Jos näyttelijä sulkee kohtauksessa

oven niin kuvaussihteerin pitää huolehtia siitä, että ovi on suljettuna jatkossakin.

Erilaiset merkinnät ja muistiinpanot osottautuvat yleensä kullan arvoisiksi apuvälineiksi kalffivirheitä seurattaessa. Myös niin sanotusta kuvamuistista on erittäin suuri apu kuvaussihteerille.

4 Elokuvan jatkuvuus on monen vastuulla

Elokuvilla ja tv-sarjoissa kuvaussihteerin toimenkuvat ovat hieman erilaisia. Tv-sarjoissa kuvaussihteerin tehtävät ovat laajempia.

Jatkuvuuden seurannan lisäksi kuvaussihteerin töihin, tuotannosta riippuen kuuluu raportoinnit, kirjanpito kuvatusta materiaalista, ottojen määrästä ja kestoista, käsikirjoituksen seuraaminen, usein myös klaffin lyönti (mikäli ei ole sovittu, että esim. 2. kamera-assistentti lyö klaffin), joskus myös kuvausten aikataulut ja kuvausjärjestys, jotka useimmiten kuuluvat apulaisohjaajan työhön. Koska kuvaussihteerillä on paljon muitakin töitä jatkuvuuden seuraamisen ohella, on hyvä että vastuuta elokuvan jatkuvuudesta kantavat muutkin työryhmän jäsenet. Jatkuvuuden seuraaminen on erittäin tärkeää, sillä hyväkin kohtaus voi muuttua vaikeasti leikattavaksi tai mahdottomaksi, mikäli päähenkilöiden käyttäytyminen tai rekvisiitta ei tue jatkuvuutta. Tästä syystä jokaisen on oltava tarkkana elokuvan jatkuvuuden suhteen.

Puvustaja huolehtii, että näyttelijöillä on yllään kohtaukseen kuuluvat vaatteet, maskeeraaja huolehtii, että hiukset ja meikit ovat klaffissa, kuvaaja pitää huolen tarpeiksi suurista kuvakoon muutoksista sekä yhdessä valaisijan kanssa huolehtii valon jatkuvuudesta. Järjestäjä, lavastaja ja rekvisiisööri huolehtivat tavaroista, rekvisiitasta, eläimistä... mitä ikinä elokuvassa muuta esiintyykin. Kuvaussihteerille jää lähinnä vain valvominen, että kaikki asiat ovat kohdallaan.

"But the continuity supervisor is concerned with myriad infinitesimal details in each of the related scenes: In Scene 2, the top button of an actor's shirt was open as he entered, and he was wearing a sweater as he exited the room."
(Miller 1999, sivu 7)

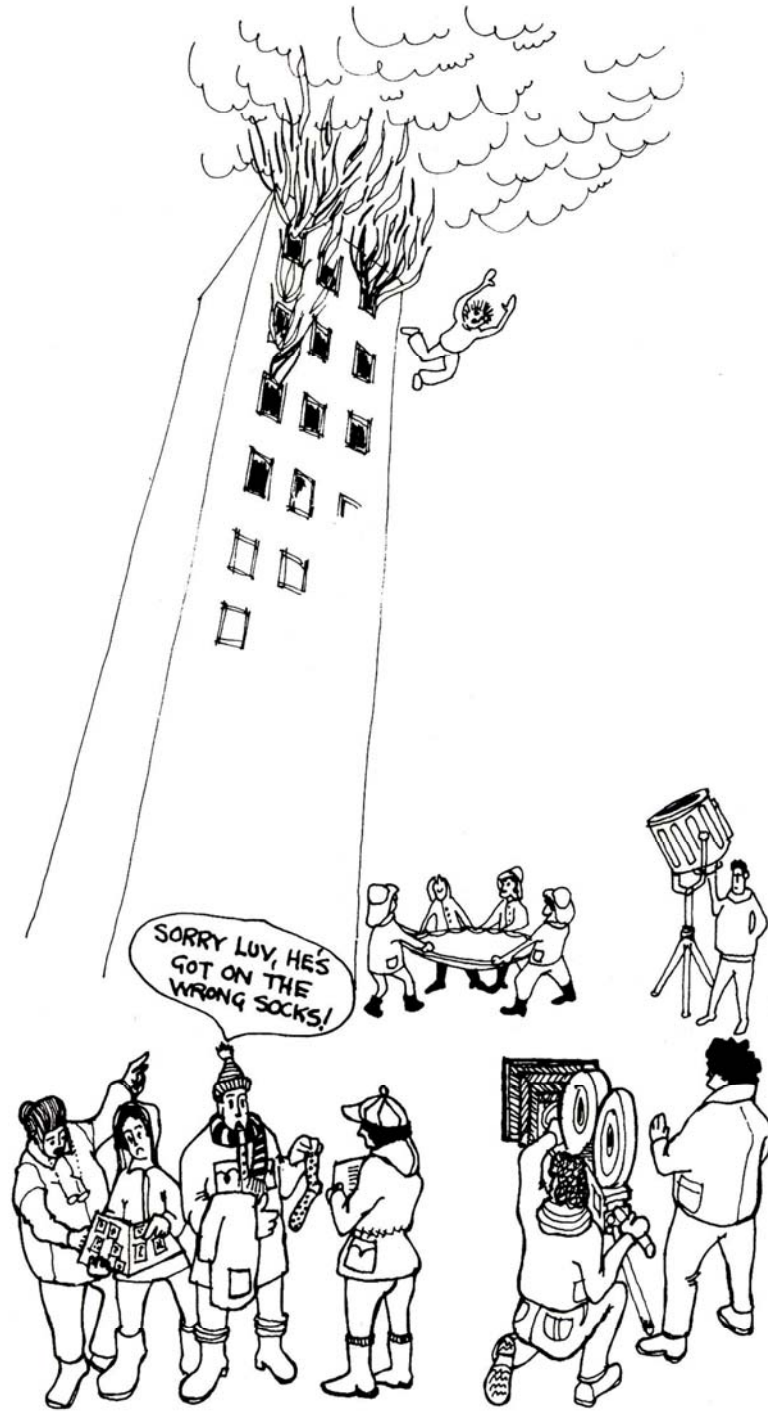
Näyttelijät huolehtivat usein itse liikkeistään, mutta kuvaussihteerin tulee tarkkailla näyttelijän liikehdintää silmä kovana, sillä ei ole kuvauksia, missä näyttelijä ei haluaisi varmistusta liikkeelleen tai teolleen, esim. ”kummassa kädessä pidin mukia”. Kuvaussihteerin antaa näyttelijälle vastauksen tai jos hän ei sitä muista eikä ole merkannut ylös voidaan asia useimmiten tarkistaa kuvanauhasta. Filmille kuvattaessa tämä ei aina ole mahdollista.

”In addition to matching makeup, props and wardrobe, the continuity supervisor must also be on top of the following details: At what pace did the actors enter and exit the kitchen? Did they dash or saunter through the doorways? Action of entrances into and the exits from connecting sets must be made at exactly the same pace. And who followed whom? Were the doors open or closed at the start of each sequence, and what were their positions at the finish?”

(Miller 1999, sivu 8)

Suurimmassa osassa kuvauksia, joissa olen itse työskennellyt, on koko paikalla oleva kuvausryhmä saattanut huomautella jatkuvuusasioista. Tämä on hienoa yhteistyötä, sillä mitä enemmän silmiä, sitä enemmän voit asioita havaita.

Kuvaussihteerin lukee käsikirjoitusta samalla kun kuvataan. Hän valvoo, että repliikit tulevat oikein sanotuiksi, ja jos repliikkeihin tulee muutoksia, hän kuuntelee korva tarkkana, että sama repliikki toistetaan samalla tavalla joka kerta kohtauksen aikana. Äänittäjä on tässä oiva apu kuvaussihteerille. Äänittäjä kuulee repliikit kaikista parhaiten ja puhtainten. Joissain kuvauksissa myös kuvaussihteerin saa kuuntelumahdollisuuden eli kuulokkeet korvilleen.

'Costume will notice details to the exclusion of all else'.

5 Klaffivirheiden vaikutus katsojaan

Klaffivirheet eivät ole ainoastaan pienen budjetin elokuvien riesa vaan myös isolla rahalla tehdyissä elokuvissa on virheitä. Raha ei takaa virheettömyyttä ja hyvää elokuvaa.

Internetsivustoja selaillessa huomasi, että klaffivirheiden etsiminen on todella joillekin harrastus. Ihmiset keskustelevat internetfoorumeilla elokuvien ja tv-sarjojen klaffivirheistä ja laittavat nettiin pätkiä näistä. Eli klaffivirheet herättävät myös jossain määrin ihmisten mielenkiinnon elokuvaa kohtaan, mutta löytyy myös ihmisiä joita nämä virheet ärsyttävät suunnattomasti ja virheet pilaavat heiltä elokuvanautinnon.

Klaffivirheet siis sekä halventavat elokuvaa että herättävät joidenkin mielenkiinnon elokuvaa kohtaan. Monet katsojat eivät huomaa klaffivirheitä lainkaan. Kyseessä täytyy olla todella paha moka ennen kuin katsoja kiinnittää siihen huomion, jollei katsoja satu harrastamaan klaffivirheiden metsästystä.

Mitä teknisempi elokuva, sitä enemmän siitä löytyy erilaisia virheitä, myös klaffivirheitä. Movie mistakes internetsivustolla tämä seikka on helppo havaita. Sivustolla on elokuvista kuvia ja videopätkiä. Sieltä voit myös nähdä kuinka monta virhettä elokuvasta löytyy.. Esimerkiksi Pirates of the Caribbean: The Curse of the Black Pearl -elokuvasta voi löytää 366 virhettä.

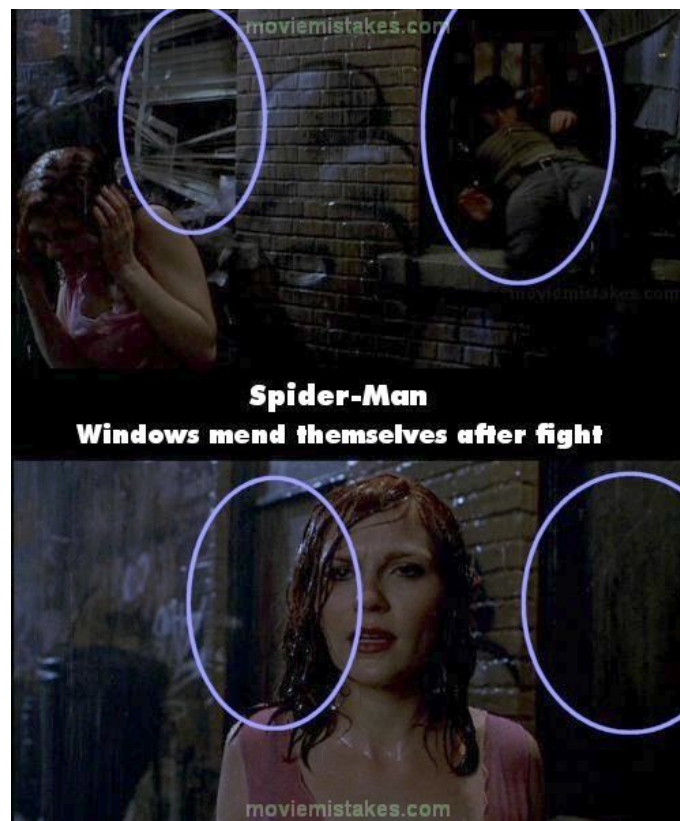
"Klaffivirheet ja leffabugit. Niitä on hauska huomata. Itseasiassa ne ovat jotain hullun hauskaa! Mielestäni jotkut suuret klaffivirheet sopivat elokuvaan aika hyvin. Tässä tulee nyt joitain, mitkä tulivat etukättelyssä mieleen.

Takaikkunassa James Stewartin kipsi jalassa vaihtelee läpi elokuvan, joka on aika hupaisaa. Resident Evilissä näkyy mikrofooni n. 10 kertaa ruudun ylälaidassa joka itseasiassa sopii elokuvaan, ja kuvastaa sen tekijöiden ammattitaidottomuutta. Harry Potterissa Hermione tunnistaa Harry Potterin junassa, vaikka Harryn hiukset ovat niin peitossa, että salama-arpea ei tunnista LOTRFOTRissa, siinä kohtaa kun Frodo herää ja tapaa Galadrielin, niin Frodolla ei ole sormusta aluksi kaulassa, mutta sitten se ilmestyy hänen kaulaansa. Samaisessa leffassa useissa kohdissa hobiteilla ei ole karvoitusta

jalkaterässään ollenkaan, mutta sitten se ilmestyy aina seuraavissa kohtauksissa.”

(Antoonius 11.5.2003, <http://foorumit.ffin.com/>)

Antooniuksen tekstin luettuani internetistä aloin ajatella, että tarkoittavatko klaffivirheet todella ammattitaidottomuutta? Kuinka paljon ammattitaidotonta työryhmää elokuvissa olisikaan jos klaffivirheitä todella puntaroitaisiin ammattitaidon puutteella? Vai onko niin, että ammattitaitoiset ihmiset korvataan harjoittelijoilla, jotta säästetään palkanmaksussa? Itse en periaatteessa usko siihen että asia todella olisi näin, mutta voihan siinä toki jotain perää olla.

Movie Mistake sivustolta löytää klaffivirhe bongareiden kuvia joihin on valmiiksi merkattu virheet.

[<http://www.moviemistakes.com/freepicture14875>]

6 Omakohtaiset kokemukset

6.1 Loimu Lohikäärme

Loimu Lohikäärmeen lorupuuhat on pilotti noin 3-7-vuotiaille lapsille suunnatusta tv-ohjelmasarjasta. Näytteeksi ohjelmasta tehtiin kolme 5-8 minuutin mittaista jaksoa, jotka antavat kattavan kuvan koko sarjasta. Jaksot tulivat tv-kanaville suunnattuun markkinointikäyttöön. Projektissa oli mukana myös Ikaalisten käsi- ja taideteollisuusoppilaitos. Loimu Lohikäärmeen lorupuuhat ohjelma kertoo lohikäärmeestä ja hänen mielikuvituskaveristaan, Kerkko-sammakosta.

Jakson alussa Loimu lukee lorun, jonka aikana Kerkko herää henkiin ja yhdessä he keksivät lorusta jonkun leikin. Loimua esitti ihminen jolle oli puettu lohikäärmeen asu. Kerkko oli käsinukke. Projekti kuvattiin studiossa, jonne oli lavastettu Loimun huone. Huoneessa oli paljon kaikenlaista rekvisiittaa jonka siirtely aiheutti tarkkaavaista jatkuvuuden seuranta.

Leikkauspöydällä korjasimme jo muutamia klaffivirheitä, mutta muutama huomattiin vasta valmista ohjelmaa katsellessa.

Ohjaamassani jaksossa on lattialla iso auringon kukka, joka kaatuu master-otossa loimun pyrstön tönäisystä. Kuvaussihteeri on reippaasti käynyt nostamassa auringonkukan ylös seuraavaan kuvaan, mutta seuraavaa kuvaa varten kukan olisikin pitänyt jo olla kaatunut. Nyt ohjelmaa katsellessa kummastelee, että mitä se kukka siellä hyppii.

Kuvaussihteerin on siis todella tarkasti oltava ajan tasalla siitä missä vaiheessa mikäkin esine siirtyy mihinkin ja mitä kuvataan seuraavaksi. Tämä klaffivirhe osoittautui sinällään kuitenkin harmittomaksi, etenkin kun teimme ohjelmasta vain pilottia.

6.2 On helppoo olla nuori

Haitallisemman klaffivirheen jouduin kohtaamaan ohjaamassani lyhytelokuvassa On helppoo olla nuori, jossa elokuvan dramaturgisesti tärkein rekvisiitta unohtui kohtauksesta kokonaan.

On helppoo olla nuori on fiktiivinen kolmen minuutin lyhytelokuva noin 12-vuotiaasta Aino-tytöstä muutoksen partaalla. Äiti ostaa hänelle uudet vaaleanpunaiset kengät, joita Aino ei kuitenkaan haluaisi ottaa vastaan, koska hän on päässyt elämässään murrosvaiheeseen, jolloin perhoset ja kukat muuttuvat pääkalloihin.

Tärkeimmässä kohtauksessa äiti on juuri tuonut kengät Ainon huoneeseen. Aino etsii radiosta rankempaa musiikkia ja alkaa hyppiä musiikin tahdissa ympäri huonetta. Kenkien kuuluisi olla keskellä lattiaa, mutta master-otossa ne puuttuvat kokonaan.

Tämän olisi voinut korjata uudella otolla, mutta huomasimme tämän harmillisen jatkuvuusvirheen vasta leikkauspöydällä kun kaikki oli jo liian myöhäistä. Harmillista oli vielä se, että olimme tehneet kuvaajan kanssa tiukan kuvasuunnitelman, säästäen kallista filmiä, ettei mitään ”ylimääräistä” oltu kuvattu. Eli kuvasimme elokuvan lähes suoraan leikaten. Leikkauspöydällä jouduimme kuitenkin tekemään erinäisiä kompromisseja, jotta elokuva saatiin toimivaksi. Tämä on iso klaffivirhe ja on painanut mieltäni jo muutaman vuoden.

6.3 Rotsi

Rotsi lyhytelokuva kertoo Raimosta ja hänen kasvustaan pojasta mieheksi. Elokuva on vahvasti rockabilly-henkinen genre-elokuva. Jenkkiautoja, kellohameita, nahkarotseja, torttutukkia, kesä, rokkia, tanssilava ja komeaa twistausta.

Olen jo aiemmin maininnut ns. tahallisia klaffivirheistä, jotka näyttävät klaffivirheiltä, mutta ei ennen leikkausta sitä ole olleet. Rotsi lyhytelokuvan ensimmäisessä versiossa, muiden kuvallisten ongelmien takia, jouduimme niin

sanotusti tekemään tietoisia klaffivirheitä. Klaffivirheet syntyivät kun leikkauspöydällä aloimme vaihdella kohtausten paikkaa, hakien elokuvalla selkeyttä ja tarinallista vahvuutta. Tarkkasilmäinen katsoja voi esimerkiksi havaita kovanaamaa esittävän Panun tanssimassa jo Roadracersin tahtiin lavalla, vaikka hän on vasta tekemässä matkaa lavalle. Käsikirjoituksessa kovanaamaporukan olisi jo kuulunut olla lavalla, mutta koska tämä kohtausjärjestys ei kuitenkaan toiminut tässä leikkausversiossa yhtä hyvin kuin se, etteivät kovanaamat olisi vielä saapuneet, päätettiin vaihtaa kohtausten paikkaa ja olla välittämättä pienestä klaffivirheestä. Lopputulos ei silti toiminut eikä leikkaajallakaan ollut tarjota enempää vaihtoehtoja eikä motivaatiota elokuvan uudelleen leikkaamiseen joten tein ison päätöksen ja vaihdoin leikkaajaa.

Uusi leikkaja aloitti elokuvan leikkaamisen jälleen alusta. Hänellä oli tuore ja erilainen näkemys elokuvasta, eikä tehnyt ylivalottuneista kuvista onglemaa vaan käytti sen materiaalin mikä mahdollista oli.

Toisella laikkaus kerralla vältyimme suurilta klaffivirheiltä, koska kohtausten paikkaa ei tarvinnut muuttaa eikä näin ollen päässyt syntymään isoja, helposti huomattavia virheitä. Toki vielä elokuvaan jäi pieniä klaffivirheitä, mutta nyt ne ovat niin huomaamattomia, ettei niistä välitetä.

Monelle ulkopuoliselle tulee mieleen, että elokuvan viimeisessä kohtauksessa olisi iso klaffivirhe, koska Leenan vaatteet ovat vaihtuneet aiemmasta kohtauksesta. Tämä on kuitenkin tarkoituksellista, koska kyseessä on eri päivä, eikä Leena ole viettänyt yötään Raimon kanssa. Tämä seikka ei käy selvästi ilmi elokuvasta. Katsoja ehkä toivoo, että Raimo ja Leena olisivat viettäneet yhteisen yön ja siksi pitää vaatteiden vaihtumista hämmentävänä.

7 Yhteenveto

Kirjoittaessani jatkuvuuden seuraamisen tärkeydestä tulin vakuuttaneeksi itseni siitä, että tämä aihe on minulle sydämen asia. Huomasin usein ajautuvani keskusteluihin jatkuvuuden seuraamisesta tai yleisesti klaffivirheistä. En ollut ikinä aiemmin innostunut meuhkaamaan asiasta suu vaahdossa niin kuin nyt. Jatkuvuuden seuraamisesta tuli minulle vieläkin tärkeämpi asia kuin mitä se oli ennen kuin aloin tätä tekstiä laatimaan.

Olen huomannut, että ihmiset pitävät elokuvan jatkuvuutta itsestäänselvyytenä, mitä se ei todellakaan ole, sillä klaffivirheet voivat parhaillaan pilata elokuvasta nautinnan. Kauhistuin myös keskusteluista, joita internetissä käytiin siitä, kuinka klaffivirheet johtuvat elokuvan tekijöiden ammattitaidottomuudesta. Pohdittuani asiaa tulin siihen tulokseen, että jatkuvuuden seuraaminen vain on niin hankala homma, ettei kaikilta virheiltä aina voi välttyä. Kuvaussihteerin työhön kuuluu kuitenkin niin paljon muutakin kuin jatkuvuuden seuraaminen. Ihanteellisinta olisikin jos kuvauksissa olisi aina erillinen ihminen jatkuvuutta seuraamaan, continuity girl.

Mielestäni olen onnistunut selittämään klaffivirheet niin, että kaikki tämän lukeneet ymmärtävät mitä ovat klaffivirheet. Toivon, että kaikki työni lukeneet myös ymmärtävät sen, kuinka haastavaa jatkuvuutta on seurata. En haluaisi, että kuvaussihteerin työtä enää väheksyttäisiin tai pidettäisiin ainoastaan klaffin lyöjänä, koska sitä työ ei missään nimessä vain ja ainoastaan ole.

Opinnäytetyöni tarkoitus ei ole opettaa ketään toimimaan kuvaussihteerinä, vaan antaa osviittaa kuvaussihteerin työstä kiinnostuneille ja kannustaa heitä jalostamaan oma tapansa toimia kuvauksissa. Kuten johdannossa totesin, tapoja on yhtä monta kuin on tekijöitäkin.

Lähteet

Miller, Pat P. 1999. *Script Supervising and Film Continuity*. 3. painos. Oxford: Butterworth-Heinemann.

Rowlands, Avril 1994. *The Continuity handbook*. 3. painos. Oxford: Butterworth-Heinemann

Verkkotekstin julkaisuvuosi 2003. Klaffivirheitä ja muita "movie mistakejä" , FFfin Foorumit keskustelupalsta,... <http://foorumit.fffin.com/> 20.10.2008

Verkkotekstin julkaisuvuosi 2008. <http://www.moviemistakes.com/>

Liitteet

Klaffikirjanpito / kuvat

Sivutyö Callsheet

On helppoo olla nuori kuvakäsikirjoitus

DVD (Loimu lohikäärmeen lorupuuhat, On helppoo olla nuori ja Rotsi)

Klaffikirjanpito / kuvat / Fat Rat Jacket 08/2007

89 EXT./D / TANSSILAVA *Raimo utelee Leenasta*

kuvattu 10.8.2007 Haikan lava

90 EXT./D / TANSSILAVA *Raimo lähentelee Leenaa*

kuvattu 12.8.2007 Haikan lava

Sivutyö

sivu 1/ 6

Yhteystiedot	
Ohjaaja Maria Kaurismäki	-
Tuottaja TAMK / TTVO / Kati Syrjäla	-
Tuotantopäällikkö Emilia Howells	046 810 9502
Apulaisohjaaja Hanna Hurri	040 594 0909
2. apulaisohjaaja Miina Alajärvi	044 322 8554
Kuvaussihteeri Essi Rakkolainen	-
Kuvaaja Jouko Piipponen	040 525 5208
Kamera-assistentti Nikke	-
Valaisija Jussi Lindgren	044 517 7087
Best Boy Jukka Hautajärvi	-
Valomies Elina Eränen	-
Järjestäjä Anna-Maija Salmi	040 829 4410
Äänittäjä Miro Laiho	050 359 0386
Puomittaja Jussi Aho	-
Grip Ville Rissanen	040 730 6147
Puvustus Jenni Tuominen	050 589 8117
Maskeeraaja Heini Tetri	050 364 0737

PÄIVITTÄINEN KUVAUSAIKATAULU					
Tiistai 8.1.	Kuvauspäivä	1	Työaika	Kuvauspaikalla	Aurinko
			09.00-20.00	09.15	↑ 09.36 ↓ 15.17
KUVAUSPAIKAT 1. Tammela 2. kylppäri Maski/pukupaiikka: TTVO / 0-kerros Ruokailupaikka: Kuvauspaikalla			HUOM KUVAUSR YHMÄ KOULULLA: 9.00 <i>Harjoitus valmius: 9.50</i> Purku: 19-20		

oht.	Kuvat	I / E	I / D	Tapahtuma	Näyttelijät	Aika/huom
3	12	EXT	päivä	Pyöräily, Tammela (pinnan ja vellamon risteys)	Heli	Kuvaus: 10.00 polkupyörä
12	1-2	EXT	päivä	Heli kävelee puiston läpi / kadulla katse maassa (osmonpuiston ympäristö)	Heli	
16	1	EXT	ilta	Heli kävelee ilmeettömänä Tammelassa (osmonp.)	Heli	
16	1	EXT	ilta	Heli kävelee ilmeettömänä (Aleksanterin kirkolla ???)	Heli	
10	2	INT	aamu	Heli saippuoi itseään	Heli	

Rooli	Näyttelijä	Haku	Puku/maski	Harj. valmius kuvauspaikalla
1. Heli	Krista Kosonen	Holiday In	8.30	9.50

JÄRJESTÄJÄ: polkupyörä, mönkijä	HUOM ! VALORYHMÄ , valaisua n. klo 15 (osmonp.). Valoryhmä jää purkamaan ja osa siirtyy valaisemaan kylppäriä (kulkutautiparantola) PUVUSTAJA, VATTEIDEN VAIHTOA !	TEKNIikka: <i>Easy rigi, body rigi,</i>
---------------------------------	---	---

"On helppoo olla nuori" -lyhytelokuva
KUVAKÄSIKIRJOITUS v1.0
 11/2006

TAMK
 TAIDE JA VIESTINTÄ

1

INT. AINON HUONE -- PÄIVÄ

1

kesto: n. 15 sek

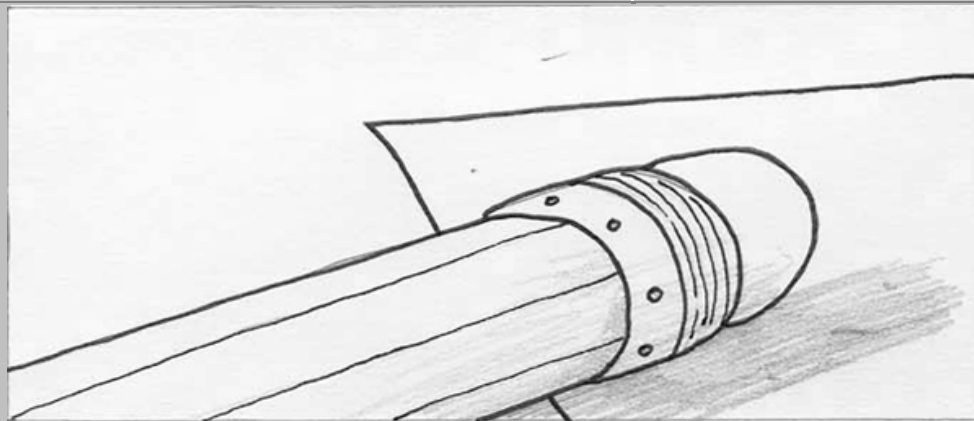
linssi:**kamera:**

KK barbeista. Suoraan Barbien edestä. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle).

toiminta kuvassa:

Barbit rivissä. Aino ottaa yhden barbeista.

2

kesto: n. 10 sek

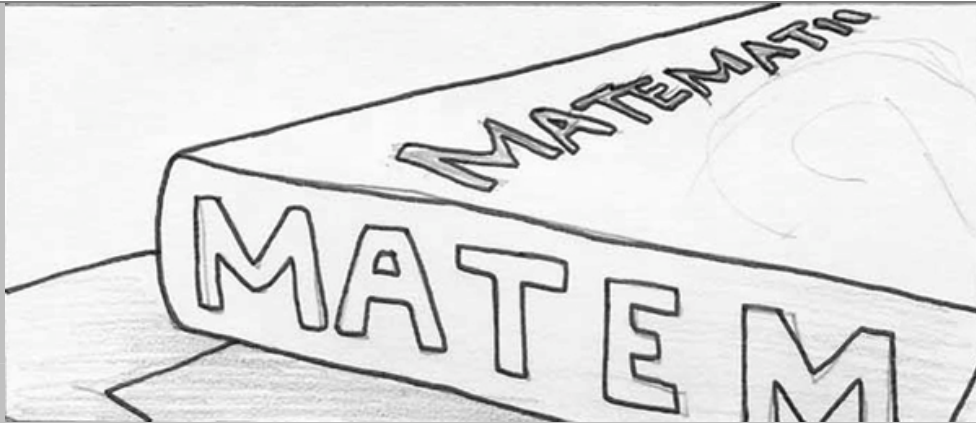
linssi:**kamera:**

ELK. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle).

toiminta kuvassa:

Koulutavaroita yms.

3

kesto: n. 10 sek

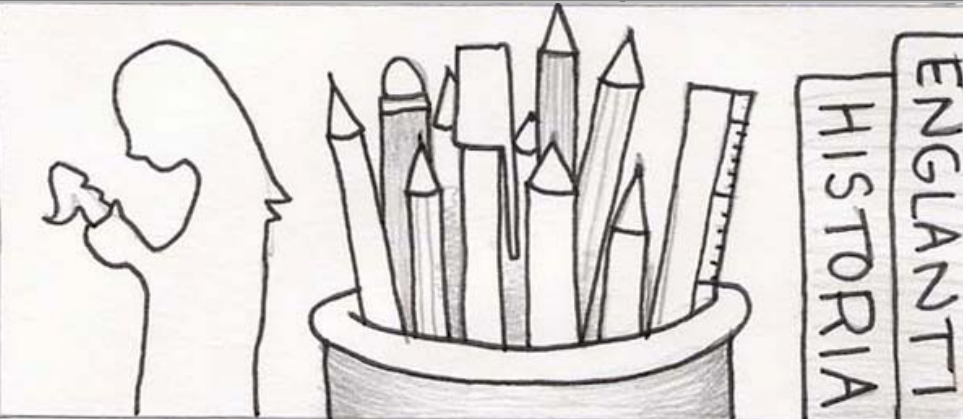
linssi:**kamera:**

ELK. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle).

toiminta kuvassa:

Koulutavaroita yms.

4

kesto: n. 10 sek

linssi:**kamera:**

ELK. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle). Taustalla näkyy Ainon liikehdintää lattialla.

toiminta kuvassa:

Koulutavaroita yms.

5

kesto: n. 15 sek

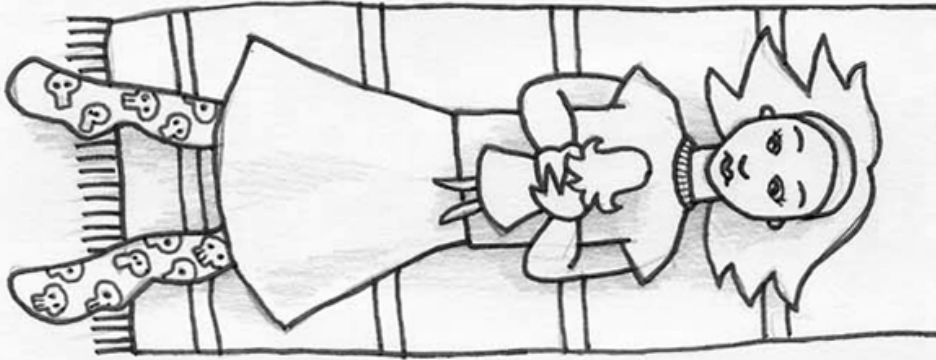
linssi:**kamera:**

KK Barbista Ainon käsissä. Kuvattu kohtisuoraan ylhäältäpäin. Sama fiilis kuin seuraavassa kuvassa.

toiminta kuvassa:

Aino makaa lattialla ja katselee kädessään olevaa Barbia.

6

kesto: n. 15 sek

linssi:**kamera:**

LKK. Kohtisuoraan ylhäältäpäin. Aino rajattu kuvaan horisontaaliasennossa, jalat toisessa ja pää toisessa kuvan reunassa.

toiminta kuvassa:

Aino makaa lattialla ja katselee kädessään olevaa Barbia. Aino kääntyy mahalleen.

7

kesto: n. 25 sek

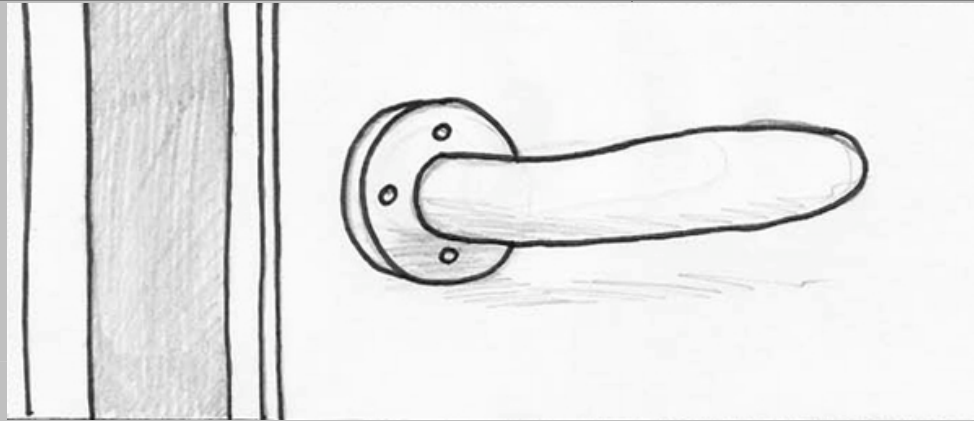
linssi:**kamera:**

PLK. Suoraan Ainon edestä. Kun Barbi heitetään pois, niin kamera panna nopeasti mukana.

toiminta kuvassa:

Aino mahallaan lattialla. Repii Barbilta pään irti. Huoneen ovi aukeaa. Aino viskaa Barbin pois.

8

kesto: n. 10 sek

linssi:**kamera:**

KK oven kahvasta. Alakulma? Laajalinssi? Näkykö äitiä?

toiminta kuvassa:

Ovi aukeaa.

9

kesto: n. 10 sek

linssi:**kamera:**

ELK. Ainon kasvoista puolet kuvan toisessa reunassa. Taustalla epäskarpissa ovi aukeaa. Sama fiilis kuin kuvassa 1.7!!!

toiminta kuvassa:

Ovi aukeaa, äiti tulee sisään. Aino reagoi.

10

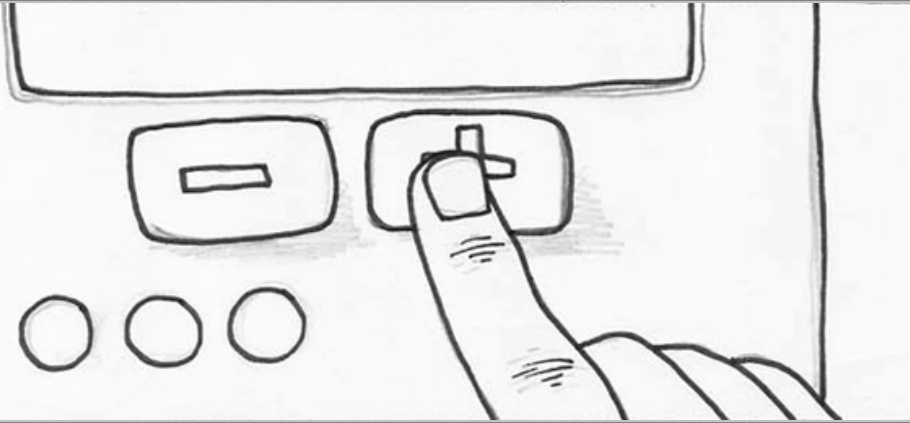
kesto: n. 35 sek

linssi: 9,5mm	kamera: Kamera sängyn alla. Barbi lentää etualalle. Sängyn alta näkyy lattialla makaava Aino ja ovella seisovan äidin jalat. Laaja fiba (12mm?).	toiminta kuvassa: Barbi lentää sängyn alle. Äiti astuu sisälle ja puhuu. Aino nousee ylös ja menee stereoille.
-------------------------	--	--

11		kesto: n. 10 sek
linssi:	kamera: KK kengistä. Telefiilis.	toiminta kuvassa: Äiti heiluttelee kenkiä oven raosta.

12		kesto: n. 30 sek
linssi:	kamera:	toiminta kuvassa: Äiti katsoo Ainoa joka selaa radiokanavia. Äiti puhuu: "ei kylsä tarviit..." ja reagoi Ainin puheeseen. Äiti kävelee huoneen keskelle.

13

kesto: n. 15 sek

linssi:**kamera:**

ELK radion namiskoista.

toiminta kuvassa:Aino alkaa etsiä radiokanavaa. /
Lisää volumea.

14

kesto: n. 45 sek

linssi:

16mm

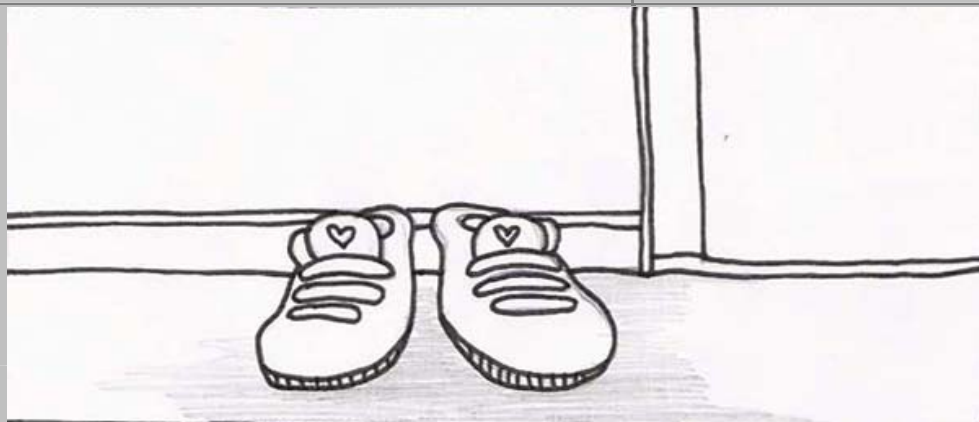
kamera:

PLK Ainosta. Kuvattu suoraan Ainon sivulta. Aino rajattu kuvan toiseen laitaan, äiti taustalla toisessa laidassa.

toiminta kuvassa:

Aino etsii radiokanavaa. Äiti on ovella hölmistyneenä. Äiti puhuu ja laskee kengät lattialle.

15

kesto: n. 25 sek

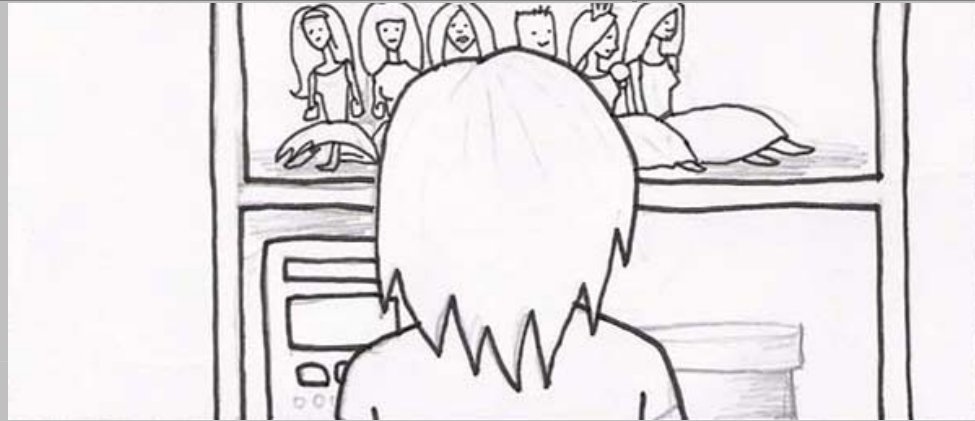
linssi:**kamera:**

KK kengistä. Taustalla näkyy kun ovi sulkeutuu. Telefiilis. Siirtymäkuva??

toiminta kuvassa:

Äiti laskee kengät lattialle ja lähtee. / Aino tanssii.

16

kesto: n. 20 sek

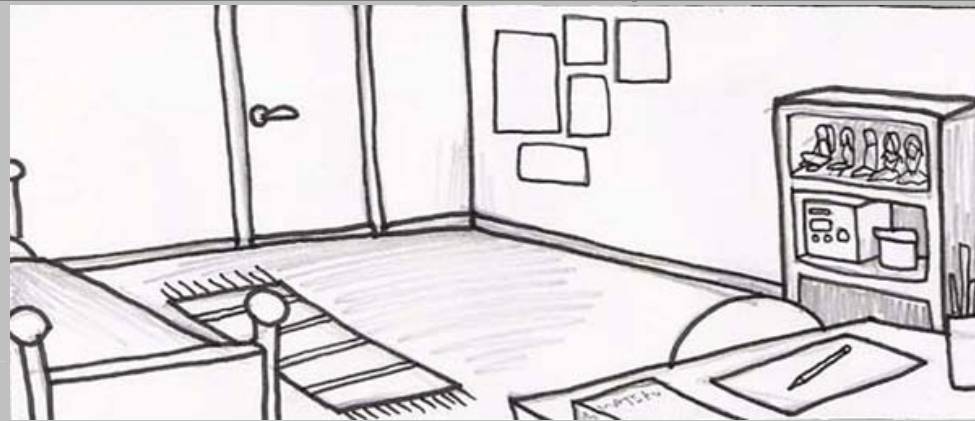
linssi:**kamera:**

PLK. Ainin selän takaa, äiti en näy. Aino rajattu keskelle. Hiukan näkyy Ainin kasvoja kun katsoo lähtevää äitiään.

toiminta kuvassa:

Äiti lähtee. Aino kiittää.

17

kesto: n. 20 sek

linssi:

9,5mm

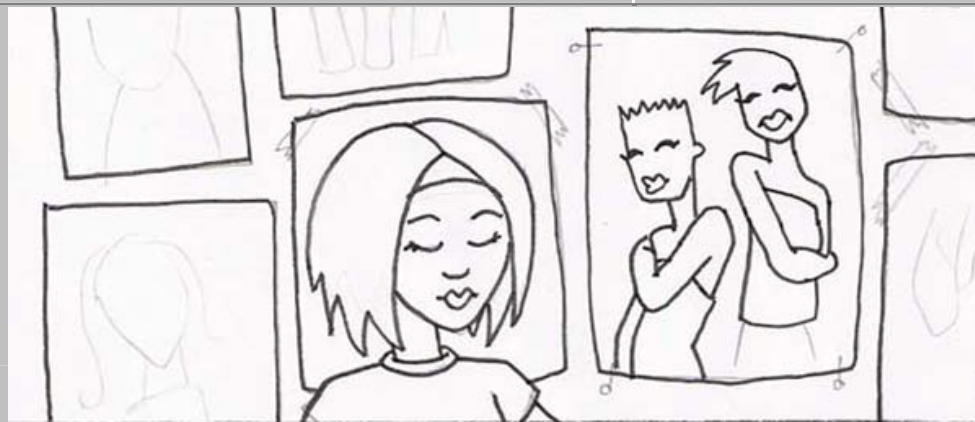
kamera:

LKK koko huoneesta.

toiminta kuvassa:

Aino siirtyy huoneen keskelle ja alkaa pomppia.

18

kesto: n. 20 sek

linssi:**kamera:****toiminta kuvassa:**

PLK/PK. Kuvattu suoraan Ainon edestä. Aino rajattu keskelle. Häiritsevän paljon headroomia.

Aino tanssii.

2

EXT. KOULUN PIHA -- AAMU

1

POISTETTU KUVA

linssi:

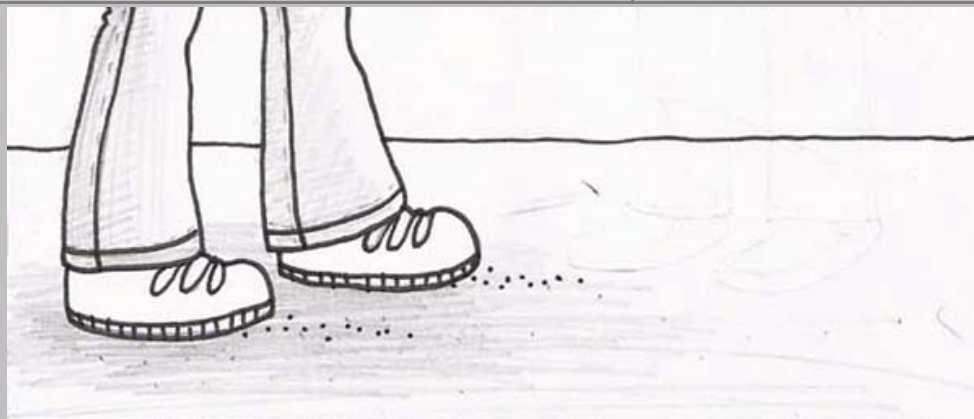
kamera:

KK kengistä. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle).

toiminta kuvassa:

Pihalla leikkivän lapsen jalassa olevat kengät.

2

kesto: n. 25 sek

linssi:

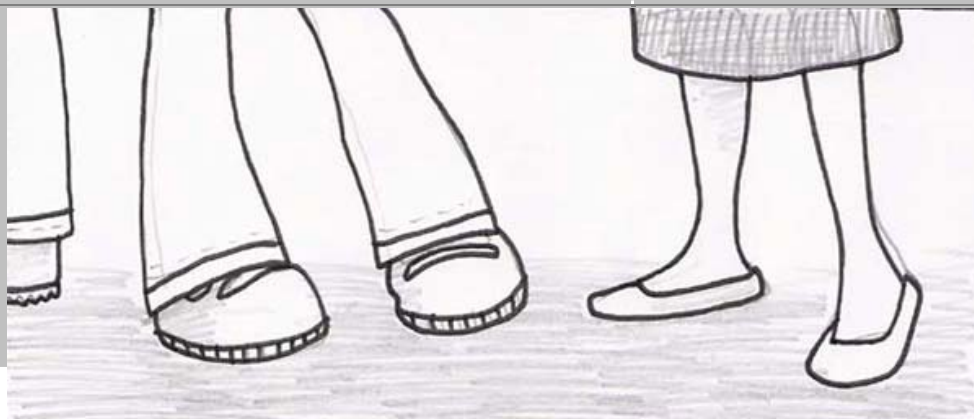
kamera:

KK kengistä. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle).

toiminta kuvassa:

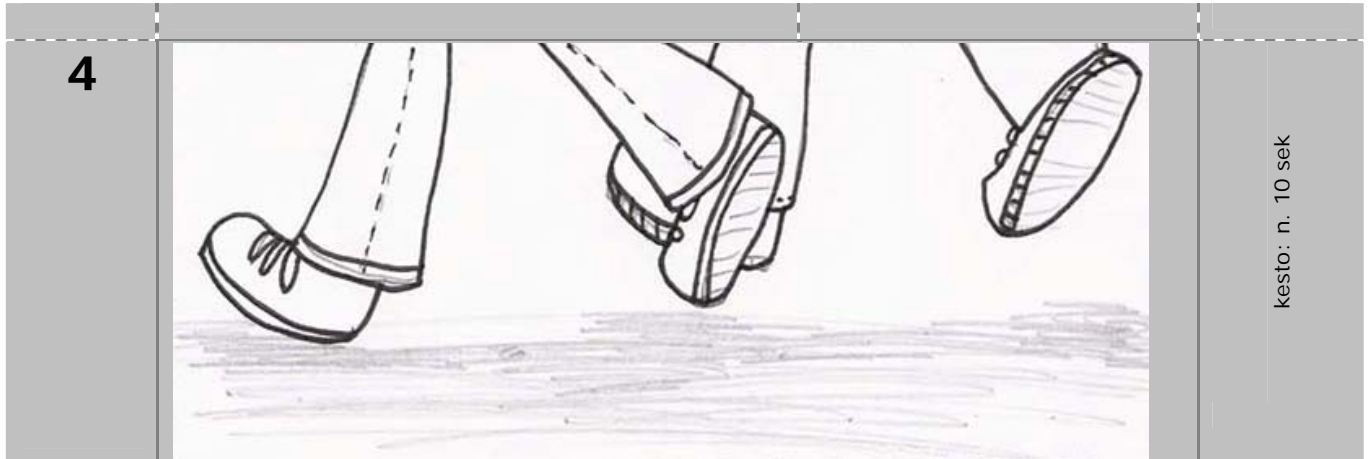
Pihalla leikkivien lasten jaloissa olevia kenkiä.

3

kesto: n. 10 sek

linssi:	kamera:	toiminta kuvassa:
	KK kengistä. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle).	Pihalla leikkivien lasten jaloissa olevia kenkiä.

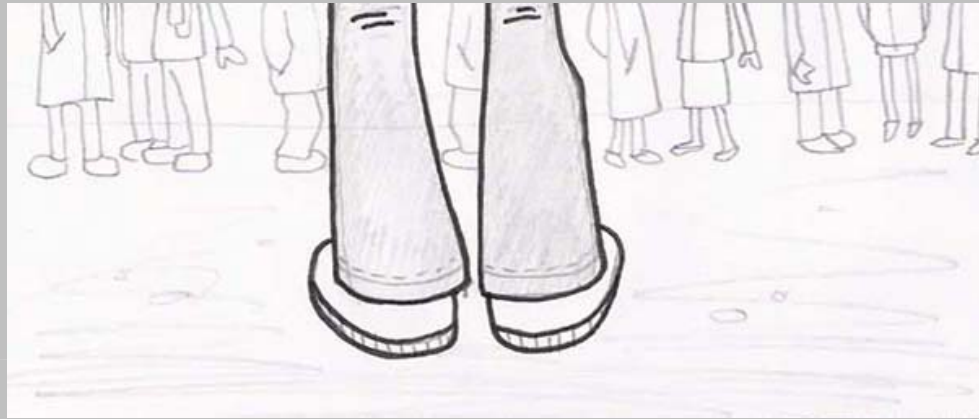

linssi:	kamera:	toiminta kuvassa:
	KK kengistä. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle).	Pihalla leikkivien lasten jaloissa olevia kenkiä.

linssi:	kamera:	toiminta kuvassa:
	KK kengistä. Todella hento pannausliike kamerassa (vasemmalta oikealle).	Pihalla leikkivien lasten jaloissa olevia kenkiä.

6

kesto: n. 30 sek

linssi:

12/16mm

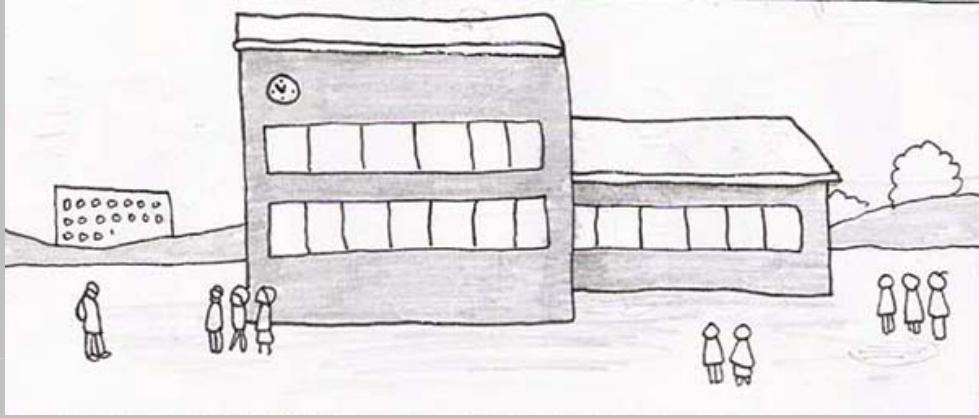
kamera:

KK kengistä, takaapäin. Todella hento pannausliike, joka pysähtyy Ainon kenkien kohdalla.

toiminta kuvassa:

Aino seisoo uudet kengät jalassaan. / Aino ottaa kengät jalastaan ja lähtee pois.

7

kesto: n. 35 sek

linssi:

9,5mm

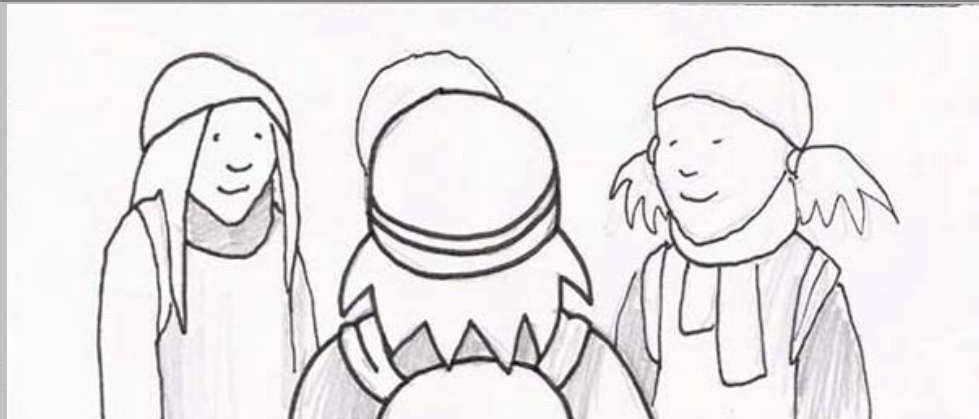
kamera:

YK. Koulun piha esitellään.

toiminta kuvassa:

Aino seisoo pihassa. Tytöt lähestyvät häntä. / Aino lähtee sukkasillaan koulun pihasta. Muut lapset juoksevat sisälle pillin soidessa.

8

kesto: n. 1 min

linssi:**kamera:****toiminta kuvassa:**

16mm

PLK. Ainoon selän takaa. Aino rajattu keskelle. Lähetyvät tytöt näkyvät kuvan toisessa laidassa.

Aino katselee muiden kenkiä. / Aino nostaa katseensa maasta ja näkee tyttöjen lähetyvän. Tytöt tulevat Ainoon luo ja puhuvat. Aino ottaa kengät ja ojentaa ne pois.

9

kesto: n. 15 sek

linssi:

kamera:

25mm

LK. Kohtisuoraan Ainoon edestä. Sama fiilis kuin edellisessä kuvassa.

toiminta kuvassa:

Aino katselee muiden kenkiä. Näkee samanlaiset kuin itsellään ja siirtää katseensa maahan. / Aino nostaa katseensa ja näkee tyttöjen lähetyvän.

10

kesto: n. 15 sek

linssi:

kamera:

16mm

KK kengistä, suoraan edestäpäin. Sama fiilis kuin yllä olevassa kuvassa.

toiminta kuvassa:

Aino kuopii kengällään maata.

11

kesto: n. 40 sek

linssi:

16mm

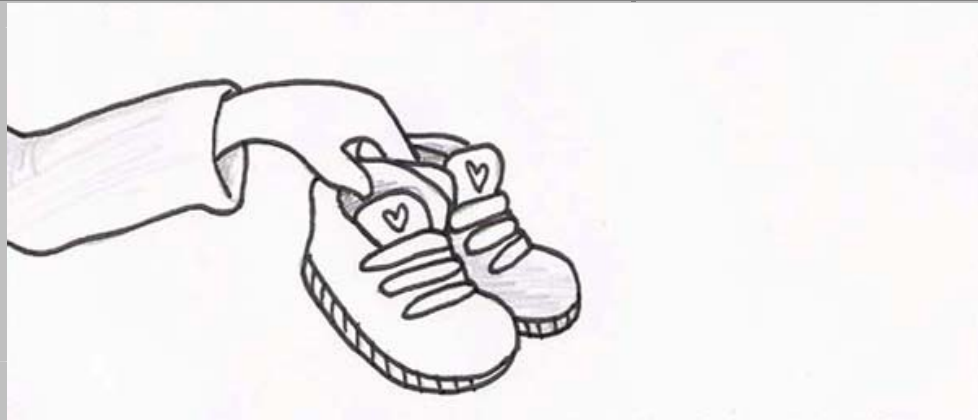
kamera:

Sama kuin kuva 2.8, mutta LPK.

toiminta kuvassa:

Tytöt tulevat Ainon luo ja puhuvat. Aino ottaa kengät ja ojentaa ne pois.

12

kesto: n. 10 sek

linssi:

50mm

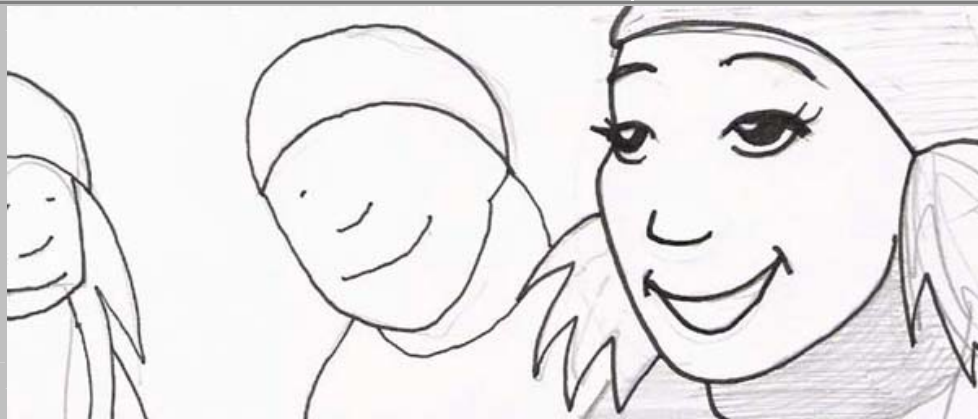
kamera:

KK kengistä.

toiminta kuvassa:

Aino ojentaa kengät Riinalle.

13

kesto: n. 15 sek

linssi:

50mm

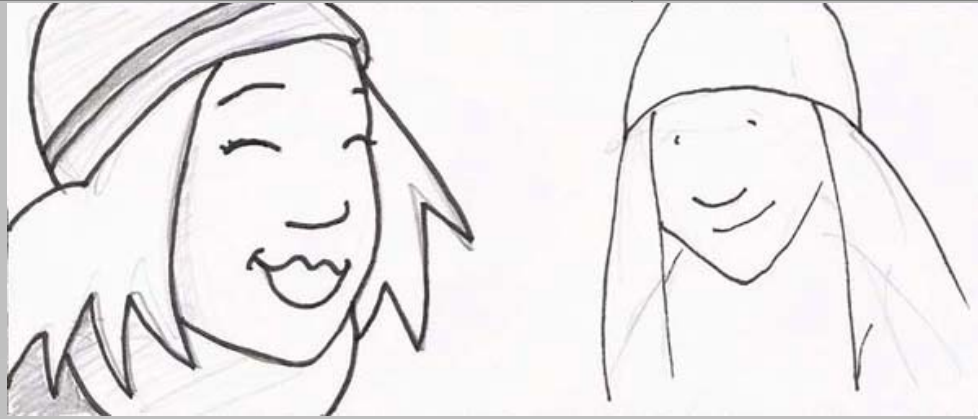
kamera:

Tiivis LK. Vastakuva kuvalle 2.14. Telefiillis.

toiminta kuvassa:

Riina reagoi Ainon temppuun.

14

kesto: n. 15 sek

linssi:

50mm

kamera:

Tiivis LK. Vastakuva kuvalle 2.13. Telefillis.

toiminta kuvassa:

Aino puhuu: "Ole hyvä..."

15

kesto: n. 20 sek

linssi:

16/25mm

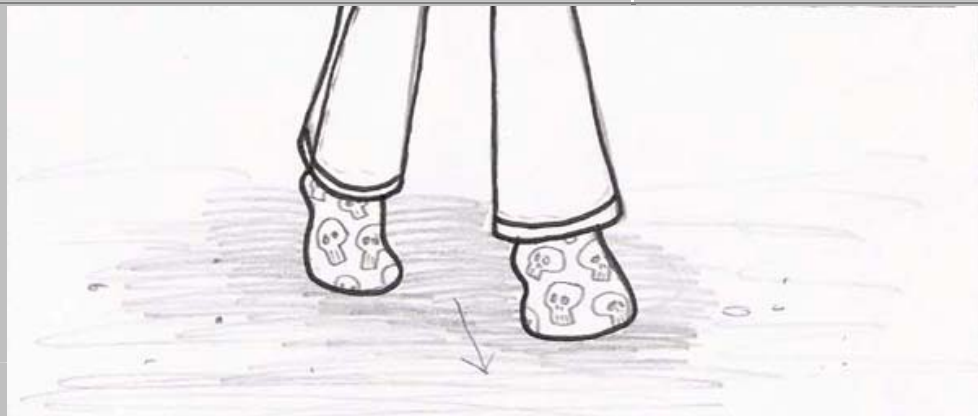
kamera:

PK. Profiili. Tytöt kuvan toisella laidalla ja Aino toisella.

toiminta kuvassa:

Aino kääntyy ja lähtee pois. Tytöt jäävät seisomaan ja huutelevat.

16

kesto: n. 15 sek (n. 30 sek)

linssi:

50mm

kamera:LK. Kuvattu kohtisuoraan edestä. Kuvassa vain jalat.
Ylinopeuskuva: 50fps!!!**toiminta kuvassa:**

Aino kävelee sukkasillaan.

17

kesto: n. 20 sek (n. 40 sek)

linssi:
50mm

kamera:
Katsoo suoraan linssiin!!! **Ylinopeuskuva: 50fps!!!**

toiminta kuvassa:
Aino kävelee pois, pörröttää hiuksiaan ja hymyilee.